

KOMMENTARER OG OVERSIGTER

EN UNDERSØGELSE AF DET STATSVIDENSKABELIGE STUDIUM

Den undersøgelse af det statsvidenskabelige studium, som skal omtales i det følgende, indledtes i 1963 af Københavns Universitets Økonomiske Institut med støtte fra Statens alm. Videnskabsfond. Arbejdet med undersøgelsen blev overdraget cand. polit. Poul Buch-Hansen, der imidlertid i 1965 blev ansat ved Harvard Advisory Group i Liberia, hvorefter videreførelsen af undersøgelsen blev overdraget til cand. polit. Karsten Thorbek.

Der foregår i øjeblikket en ajourføring frem til 1967, og det kan forventes, at undersøgelsens resultater vil foreligge omkring nytår 1968 i form af et memorandum fra Økonomisk Institut. Selv om arbejdet således endnu ikke er afsluttet, har man ment, at det kunne være af interesse her at give en oversigt over de vigtigste af de indtil nu fundne resultater.

Undersøgelsen er baseret på de oplysninger, der har kunnet uddrages af forskellige administrative kilder på universitetet, det vil især sige fra konsistorialkontorets, fakultetskontorernes og Økonomisk Instituts kartoteker, eksamensprotokoller, petita m.v. Det primære formål har været at belyse *hovedtræk* i studiestruktur og studieforløb i efterkrigstiden på en sådan måde, at de opnåede resultater tillige kan finde anvendelse ved tilrettelæggelsen af den fremtidige permanente studiestatistik. Hensynet til arbejdets omfang har bevirket, at de administrative kilder ikke er blevet suppleret med interviewoplysninger fra tidligere og nuværende studenter. Der er dog grund til at fremhæve, at det med støtte i den foreliggende undersøgelses resultater og forarbejder vil være muligt at gennemføre dyberegående analyser af studieforløb m.v. baseret på interviews.

Undersøgelsen er gennemført på den måde, at der ud fra ovennævnte administrative kilder er blevet oprettet et kartotek over samtlige polit-studerende med oplysninger om personlige data og studieforløb. En stor del af dette kartoteks oplysninger er blevet overført til kodelistrimer, hvorefter der ved anvendelse af EDB-teknik er blevet fremstillet omkring 100 tabeller til belysning af studiestruktur og studieforløb.

De i øjeblikket foreliggende tabeller omfatter perioden 1947-1963. Afgrænsningen skal forstås således, at undersøgelsen omfatter alle, der ifølge grundmaterialet har påbegyndt studiet fra sommeren 1947 til maj 1963. Det studieforløb der registreres for den enkelte student omfatter tiden fra påbegyndelsen af studiet til sommeren 1963, uanset om studiet måske ikke var afsluttet på sidstnævnte tidspunkt. Der er således set bort fra studenter, der har påbegyndt studiet før sommeren 1947, uanset om en del af deres studium falder efter dette tidspunkt; denne fremgangsmåde er begrundet med de unormale studieforhold under og umiddelbart efter krigen.

En meget stor del af undersøgelsens resultater foreligger særskilt for hver enkelt tilgangsgeneration. Man har ment at generationsmetoden var den mest anvendelige, uanset at der er den praktiske ulempe forbundet med denne metode, at man på grund af de lange studietider i nogen grad afskærer sig fra at udnytte oplysninger fra de senere år; dette hænger sammen med at generationsresulta-

terne i princippet først kan opgøres når hele generationen er »uddød«. Generationerne er defineret som de studenter der påbegynder, dvs. løser årskort til, studiet fra medio juni (1947 etc.) til medio juni det følgende år. Ved den videre bearbejdning af resultaterne har man i en række tilfælde kunnet slå flere generationer sammen, hvor det på grundlag af resultaterne er forekommet rimeligt at antage, at variationen fra den ene generation til den anden har kunnet betragtes som tilfældig.

Tilgangen til studiet

Undersøgelsen omfatter i øjeblikket i alt 1271 studenter. De er i *label 1* fordelt dels på generationer, dels på tilgangskategorier.

Tabel 1. Samlet tilgang til det statsvidenskabelige studium 1947-1962 fordelt efter tilgangskategori og generation.

Tilgangs- kategori:	Generation																	I alt
	1947	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62		
1. Nyimmatr- kulerede ..	63	95	68	65	56	40	35	37	30	31	41	40	51	60	100	135	947	
2. Fra andet fag	13	26	20	14	19	12	7	9	17	9	14	11	11	8	13	21	224	
3. Kandidater	1	5	3	2	6	4	9	8	7	6	3	7	2	3	4	6	76	
4. Fra oecon- studiet	—	2	1	—	3	1	2	3	2	5	1	—	—	—	2	2	24	
I alt	77	128	92	81	84	57	53	57	56	51	59	58	64	71	119	164	1271	
Heraf kvinder	15	17	13	6	14	7	7	6	9	7	4	6	6	13	8	12	150	

Anm.: 1947 betyder det akademiske år 1947-48 og så fremdeles, jvf. teksten.

Disse kategorier, som karakteriserer den måde hvorpå studenterne er kommet til studiet, fortjener en nærmere omtale. De *nyimmatrulerede* omfatter de studenter, der påbegynder det statsvidenskabelige studium samtidig med immatrikulationen ved universitetet. Denne gruppe er langt den største og dækker ca. 75 pct. af den samlede tilgang i årene 1947-62. Omkring 70 pct. af de nyimmatrulerede – eller halvdelen af den samlede tilgang – kommer direkte fra gymnasium eller studenterkursus til studiet, idet de bliver immatrikuleret i dimissionsåret. Da således omkring 30 pct. af de nyimmatrulerede påbegynder studiet et år eller mere efter studentereksamen og gruppen yderligere omfatter såvel gymnasie- som kursusstudenter, kan resultaterne vedrørende de nyimmatrulerede ikke umiddelbart tages som udtryk for hvorledes studieforløbet har været for de studenter, der helt regelret er gået gennem undervisningssystemet.

Det har ikke været muligt at belyse, hvorledes de nævnte ca. 30 pct. af de nyimmatrulerede har anvendt tiden mellem dimission og immatrikulation. Det er tænkeligt at en del har været beskæftiget med studier ved andre lærestalter uden for Københavns Universitet, idet det – bortset fra oeconstudiet – ikke har været muligt at registrere sådanne studier. Der er her helt oplagt et emne, som først kan belyses ved en permanent studiestatistik omfattende alle højere uddannelser.

Den næststørste tilgangskategori er studenter der kommer til det statsvidenskabelige studium efter at have været tilmeldt et *andet studium* (herunder filosofikum) ved Københavns Universitet. For perioden 1947-1962 drejer det sig om

224 studenter eller 18 pct. af tilgangen, hvoraf de 102 kommer fra filosofikum og således måske reelt hele tiden har været polit'ere – og de 122 fra andre fag. Alle fakulteter er repræsenteret, men de fleste kommer fra det rets- og statsvidenskabelige fakultets andre studier, nemlig 57 fra jura- og 6 fra aktuarstudiet.

De to sidste tilgangskategorier – tilgang af *kandidater* og af *stud. oecon'er* fra Århus – er af mere speciel art og omfatter kun ca. 100 personer i hele perioden; kandidattilgangen omfatter helt overvejende cand. jur.'ere, der som bekendt har en speciel adgang til at erhverve titlen cand. polit.

Som det fremgår af det følgende har der ikke kunnet påvises større forskelle mellem nyimmatrikulerede på den ene side og studenter, der tilgår fra andet studium på den anden side, mens de to sidste tilgangskategorier udviser ret væsentlige afvigelser fra gennemsnittet. Konsekvensen heraf for fremtidige undersøgelser er formentlig, at hovedvægten kan lægges på analyser af de to første tilgangskategorier undet ét, mens man – hvor fuldstændighed ikke tilstræbes – kan udelade den talmæssigt ikke særlig betydningsfulde tilgang af kandidater og stud. oecon'ere.

Den *samlede tilgang* har ifølge tabellen varieret en del fra år til år. I årene 1947-1951 var den gennemsnitlige tilgang omkring 90 studenter, mens den i de følgende 6-7 år lå omkring 55. Fra 1958 har tilgangen været stigende, og det kan nævnes, at den i årene 1963-1965 har været over 200.

Der har ikke i forbindelse med undersøgelsen været gjort noget forsøg på at analysere størrelsen og sammensætningen af tilgangen til studiet, men der skal dog peges på, at svingningerne i tilgangen ikke kan forklares alene ved udviklingen i det samlede antal studentereksaminer. Udtrykkes således tilgangen til studiet i procent af det samlede antal studentereksaminer det pågældende år finder man, at denne procent varierer fra 4,5 i 1948 over 1,5 i 1956-58 til henimod 3,0 ved periodens slutning; i alle årene 1953-1960 lå procenten under 2,0. Selvom de således beregnede procenter kun kan være grove skøn over polit-frekvensen som følge af, at mange påbegynder studiet senere end i dimissionsåret, må man utvivlsomt konkludere, at polit-frekvensen har varieret væsentligt i den betragtede periode.

Tabellens nederste linie viser, at kvindeprocenten i hele perioden har været meget beskeden – af størrelsesordenen 12. Til sammenligning kan nævnes, at godt 40 pct. af samtlige studentereksaminer i efterkrigstiden er blevet taget af kvinder, ligesom omkring 30 pct. af de studerende ved universiteterne har været kvinder.

Ca. 95 pct. af de studerende har påbegyndt studiet på grundlag af en dansk studentereksamen, mens ca. 5 pct. har studeret på grundlag af udenlandske eksaminer. Studenter med dansk eksamen er blevet fordelt efter studentereksamensretning og -gennemsnit samt efter, om eksamen er bestået på gymnasium eller kursus; i hele perioden studerede gennemsnitlig 66 pct. af polit'erne på grundlag af matematisk studentereksamen (af mændene 69 pct., men af kvinderne kun 43 pct.), 31 pct. på grundlag af en sproglig studentereksamen (af mændene 28, af kvinderne 55 pct.), mens endelig 2-3 pct. havde bestået klassisk-sproglig studentereksamen. Til sammenligning med disse tal kan anføres, at i tiden indtil 1958 var godt 50 pct. af samtlige beståede studentereksaminer matematiske og omkring 45 pct. nysproglige; siden 1959 har de matematiske studentereksaminer udgjort ca. 60 pct. og de nysproglige knap 40 pct. af samtlige studentereksaminer. I tilgangen til det statsvidenskabelige studium kan der konstateres et tilsvarende skift, idet matematikerprocenten fra 1947 til 1958 var omkring 60, mens den i perioden 1959 til 1962 gennemsnitlig var 76.

Man kan konkludere at polit-studiet synes at øve stærkere tiltrækning på matematikere end på sproglige studenter, og at dette gælder såvel mænd som kvinder. Det kan tilføjes at dette også gælder perioden forud for indførelsen af obligatorisk matematikprøve for de sproglige studenter.

For alle studenter med dansk eksamen foreligger der oplysning om det opnåede studentereksamensgennemsnit. Ved anvendelsen af disse gennemsnit, for eks. som udtryk for studentens kvalifikationer ved tilgangen til studiet, er det vigtigt at sondre mellem studentereksaminer fra henholdsvis gymnasieskoler og studenterkursus, idet man – som det senere vil vise sig – ikke umiddelbart kan sidestille en gymnasieeksamen med en kursuseksamen.

Af *tabel 3* kan man for generationerne 1947-1953 udlede fordelingerne efter studentereksamenskvote for henholdsvis gymnasiestudenter og kursusstudenter. Af de 389 gymnasiestudenter havde 14 pct. under 13,00, 61 pct. fra 13,00 til 13,99 og 25 pct. over 14,00; af de 144 kursusstudenter havde ikke mindre end 55 pct. under 13,00 og tilsvarende kun 36 pct. 13,00 til 13,99 og 9 pct. over 14,00. Forskellene mellem de to fordelinger kan også illustreres derved, at mens generationsgennemsnittene for gymnasister har ligget mellem 13,50 og 13,73, har gennemsnittene for kursister ligget mellem 12,43 og 13,14. Det kan tilføjes, at i perioden 1947-1963 havde gennemsnitlig 23 pct. af studenterne med dansk eksamen bestået denne på kursus, de resterende 77 pct. på et gymnasium, og at der kan spores en tendens til fald i kursusstudenternes relative andel i de senere år.

Udover de i det foregående omtalte undersøgelser af tilgangen til polit-studiet har man undersøgt en række andre forhold, f. eks. studenternes alder ved påbegyndelsen af studiet og det dimitterende gymnasiums eller kursus geografiske beliggenhed. Om disse resultater skal kun anføres følgende: Gennemsnitsalderen for gymnasiestuderne var ved tilgangen 20,3 år (42 pct. var fyldt 20 år), for kursusstudenter 24,1 år (81 pct. fyldt 20 år). Vedrørende den geografiske fordeling mærker man sig, at 61 pct. af studenterne med dansk eksamen (57 pct. af gymnasiestuderne og 76 pct. af kursusstudenterne) er dimetteret fra hovedstadsområdet. Til sammenligning kan tjene at 72,5 pct. af de studenter der i 1964 studerede ved Københavns Universitet var dimetteret fra hovedstadsområdet; andelen af studenter fra hovedstadsområdet synes på denne baggrund ikke bemærkelsesværdig stor.

Gennemførelsesprocenter, eksamensresultater og studietid

I *tabellerne 2 og 3* belyses gennemførelsen af studiet. Som følge af de lange studietider er der i de anførte tabeller kun medtaget generationerne til og med 1953, således at alle har haft 10-16 år til gennemførelsen af studiet. Det fremgår af tabellerne, at omkring 40 pct. af det samlede antal tilgåede studenter har bestået embedseksamen. Den korrektion opad af gennemførelsesprocenten der må foretages på grund af studenter med længere studietid end 10-16 år udgør formentlig kun et par procentpoints.

I *tabel 2* er der beregnet gennemførelsesprocenter særskilt for de to køn og for de fire tilgangskategorier. Det ses, at mens 41 pct. af alle mandlige studenter gennemfører, gælder dette kun 23 pct. af kvinderne. Det er nærliggende at se en forklaring herpå i det forhold, at matematikerprocenten blandt kvinderne er betydelig lavere end blandt mændene, og at gennemførelsesprocenten er højere for matematikere end for sproglige, nemlig 44 mod 30. Denne forklaring er dog ikke udtømmende, idet det viser sig, at de kvindelige matematiske studenter har en

lavere gennemførelsesprocent end de mandlige (28 mod 45) ligesom de sproglige kvinder har lavere gennemførelsesprocent end de sproglige mænd (21 mod 33).

Der synes ikke at være nogen større forskel på gennemførelsesprocenten for henholdsvis nyimmatrikulerede og studenter fra andet fag, selvom de sidstnævntes gennemførelsesprocent ligger på et lidt lavere niveau. Derimod afviger de to sidste tilgangskategorier væsentligt fra gennemsnittet: Bogstavelig talt ingen af de tilgæede kandidater, men praktisk taget alle tidligere stud.oecon'er gennemfører. Disse resultater kan egentlig ikke overraske, idet kandidaterne formentlig ikke har nogen kraftig motivation til at gennemføre studiet, mens oecon'ernes gennemførelsesprocent bør sammenlignes med den høje gennemførelsesprocent for 2. dels studiet alene.

Tabel 2. Tilgangen til studiet og gennemførelsesprocenter fordelt efter tilgangskategorier og køn¹.

Tilgangskategori:	Mænd			Kvinder			Begge køn		
	Antal tilgæet	Antal kandidater	Gennemførelsesprocent ²	Antal tilgæet	Antal kandidater	Gennemførelsesprocent ²	Antal tilgæet	Antal kandidater	Gennemførelsesprocent ²
1. Nyimmatrikulerede ...	363	155	43	59	14	24	423	169	40
2. Fra andet fag	95	36	38	16	3	19	111	39	35
3. Kandidater .	28	2	7	2	—	—	30	2	7
4. Fra oeconstudiet	7	7	100	2	1	50	9	8	89
I alt	493	200	41	79	18	23	572	218	38

1. Generationerne 1947–1953.

2. Gennemførelsesprocenten er den procentdel af det samlede antal tilgæede studenter i perioden 1947–1953, der senest sommeren 1963 har bestået 2. del.

Tabel 3 viser dels at den samlede gennemførelsesprocent for kursusstudenter er lavere end for gymnasiaster, dels at gennemførelsesprocenten er stigende med stigende studentereksamensgennemsnit. For samme studentereksamensgennemsnit ligger gennemførelsesprocenten for kursusstudenter dog ikke generelt under gymnasiestudenternes, og standardberegninger viser da også, at kursusstudenternes samlede gennemførelsesprocent er påvirket i nedadgående retning af det lavere niveau for studentereksamenskvalitet.

Tabel 3. Tilgangen til studiet og gennemførelsesprocenter fordelt efter studentereksamensresultat¹.

Studentereksamensresultater:	Studenter fra gymnasieskole			Studenter fra kursus		
	Antal tilgæet	Antal kandidater	Gennemførelsesprocent ²	Antal tilgæet	Antal kandidater	Gennemførelsesprocent ²
11,25–11,99	2	1	50	21	2	10
12,00–12,99	53	14	26	58	14	24
13,00–13,49	95	30	32	35	16	46
13,50–13,99	140	60	43	17	11	65
14,00–15,00	99	57	58	13	4	31
I alt	389	162	42	144	47	33

1. Studenter med dansk studentereksamen. Generationerne 1947–1953.

2. Jvf. tabel 2, note 2.

Ligesom der i tabel 3 konstateredes stigende gennemførelsesprocent med stigende studentereksamensgennemsnit, kan det af tabel 4 ses, at det statsvidenskabelige

Tabel 4. De statsvidenskabelige kandidater¹ fordelt efter eksamensresultat og studentereksamensgennemsnit.

Statsvidenskabeligt eksamensresultat:	Studentereksamensresultat						Gennem- snitligt studenter- eksamens- resultat
	11,25– 11,99	12,00– 12,99	13,00– 13,49	13,50– 13,99	14,00– 15,00	I alt	
	Antal kandidater						
165–179½	–	3	6	5	4	18	13,40
180–192½	1	6	11	22	7	47	13,51
193–199½	–	6	10	24	19	59	13,73
200–209½	–	3	7	18	26	54	13,93
210–	–	–	–	6	13	19	14,26
I alt.	1	18	34	75	69	197	13,75
Gennemsnitligt resultat	186,0	189,5	190,8	195,0	201,3	195,9	

1. Kandidater med dansk studentereksamen fra gymnasieskole. Generationer 1947–1955.

lige eksamensresultat er stigende med stigende studentereksamenskvote. Tabel 4 vedrører alene gymnasiestudenter, men helt tilsvarende resultater er opnået for kursusstudenter. Disse resultater skal dog ikke gengives her, men der er i tabel 5

Tabel 5. Sammenligning af studentereksamensgennemsnit for henholdsvis gymnasiestudenter og kursusstudenter, der har opnået samme statsvidenskabelige eksamensresultat.

Statsvidenskabeligt eksamensresultat:	Studentereksamensgennemsnit for studenter fra		Difference
	Gymnasieskole	Kursus	
165–179½	13,40	12,43	0,96
180–192½	13,51	13,04	0,46
193–199½	13,73	13,39	0,33
200–209½	13,93	13,61	0,29
210–	14,26	13,76	0,50
I alt	13,75	13,15	0,60

foretaget en sammenligning af studentereksamensgennemsnit for henholdsvis gymnasiestudenter og kursusstudenter, der har opnået samme statsvidenskabelige eksamensresultat. Det fremgår heraf at der overalt til givet statsvidenskabeligt eksamensresultat svarer en højere studentereksamenskvote for gymnasiestudenter end for kursusstudenter. Det her fremdragne forhold understreger de tidligere gjorte bemærkninger om sammenligninger af studentereksamensresultater fra de to studentereksamensformer.

Ifølge studievejledningen er den normerede studietid nu 5-5½ år. I praksis er der imidlertid en betydelig større spredning i studietiden, hvad der tydeligt fremgår af tabel 6, der omfatter generationerne fra 1947 til 1953. Kun 16 har gennemført på 5-5½ år. Medens 111 af de 207 kandidater, dvs. 54 pct., har gennemført studiet på 6-7½ år, har ikke mindre end 37 pct. anvendt 8 år og derover, 11 pct. endog 10 og derover. Den gennemsnitlige studietid varierer omkring 7½ år.

Tabel 6. De statsvidenskabelige kandidater¹ fordelt efter studietidens længde.

Studietid	Generation							1947-1953 i alt
	1947	48	49	50	51	52	53	
	Antal kandidater							
Indtil 4½ år	—	1	—	—	1	—	—	2
5 år	1	—	2	—	1	—	—	4
5½ år	1	2	—	5	2	—	2	12
6 år	3	8	5	5	3	2	2	28
6½ år	2	3	5	6	2	5	2	25
7 år	6	6	3	4	3	2	1	25
7½ år	5	5	9	5	4	3	2	33
8 år	3	3	4	4	2	1	4	21
8½ år	2	1	3	—	1	4	3	14
9 år	1	4	2	—	1	1	1	10
9½ år	—	6	—	2	—	1	1	10
10 år og derover	5	10	3	2	—	2	1	23
I alt	29	49	36	33	20	21	19	207
Gennemsnitlig studietid, år .	7,8	8,3	7,5	7,1	6,8	7,7	7,6	7,6

1. Bortset fra tilgang af kandidater og stud. oecón'er.

Andre resultater af undersøgelsen

I de foregående afsnit er der redegjort dels for størrelsen og sammensætningen af tilgangen til studiet, dels for de vigtigste af de resultater, der er opnået med hensyn til gennemførelsen af studiet. Herudover foreligger der imidlertid en række andre resultater, som der i det følgende i tilknytning til *tabel 7* kortfattet skal redegøres for.

Det fremgår af tabellen, at godt 50 pct. af de studerende har forsøgt at bestå 1. del, men at det kun er lykkedes for omkring 45 pct., evt. efter flere forsøg. Anvendes for eksempel tallene for generationerne 1947-1953 under ét ses det, at 533 studenter (excl. kandidater og stud. oecón'er) har påbegyndt studiet; af disse har 280 eller 52 pct. forsøgt at bestå 1. del, men kun for 237 eller 44 pct. er dette lykkedes, således at 8 pct. af den samlede tilgang i det lange løb ikke har bestået denne prøve. Af de nævnte 237, som har bestået 1. del, havde kun de 207 eller 39 pct. af den samlede tilgang bestået 2. del. Det vil sige, at der på 2. del må konstateres et frafald på 5 pct. af den oprindelige tilgang; størrelsen af frafaldet på 2. del kan også udtrykkes derved, at 12-13 pct. af dem, der har bestået 1. del, ikke har bestået 2. del.

De to sidste linier i *tabel 7* belyser de gennemsnitlige studietider på henholdsvis 1. del og hele studiet. De samlede studietider har tidligere været omtalt. Studietiderne på 1. del ligger gennemsnitlig på mellem 2½ og 3 år. I de senere år kan der dog spores en tendens til faldende studietider på 1. del, selv når der tages hensyn til virkningen af, at man ved at afslutte undersøgelsen i 1963 i nogen grad undervurderer de gennemsnitlige studietider for de senere generationer.

En undersøgelse af sammenhængen mellem 1. dels studieresultat og det endelige eksamensresultat viser, at der er en stærk positiv korrelation mellem de to resultater, selv når der korrigeres for at 1. dels points indgår i det endelige resultat. Man må dog i denne forbindelse nævne, at 34 pct. af de studenter, der opnåede under 70 points til 1. del, alligevel opnåede 1. karakter ved endelig eksamen. Dette

Tabel 7. Det statsvidenskabelige studium. Nogle tal for de enkelte tilgangsgenerationer.

	Generation															
	1947	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62
Tilgang af nyimmatri- kulerede og fra a. fag,																
antal.....	76	121	88	79	75	52	42	46	47	40	55	51	62	68	113	156
Heraf forsøgt 1. del,																
pct.	58	53	55	56	40	56	50	54	45	63	55	61	53	53	29	-
bestået 1. del, pct.	47	45	44	51	31	48	48	50	43	50	51	61	44	44	19	-
bestået 2. del, pct.	38	40	41	42	27	40	45	39	32	20	7	4	-	-	-	-
Gennemsnitlig studie- tid på 1. del ¹ , år. .	2,9	3,2	2,7	2,7	2,7	3,6	3,3	3,2	2,8	3,3	2,9	2,6	2,6	2,4	2,0	-
Gennemsnitlig studie- tid i alt ² , år	7,8	8,3	7,5	7,1	6,8	7,7	7,6	7,3	6,8	6,4	6,0	4,8	-	-	-	-

Anm.: Procenterne for (forsøg på) gennemførelse af 1. og 2. del samt de gennemsnitlige studietider er påvirket af, at oplysningerne kun er ført frem til sommeren 1963, således at tallene for de senere generationer er for lave.

1. For studenter der har bestået 1. del.

2. For studenter der har bestået 2. del.

tal skal sammenholdes med at 63 pct. af samtlige kandidater opnåede 1. karakter, nemlig 64 pct. af de mandlige og 54 pct. af de kvindelige.

Det er i tidligere afsnit fremhævet, at kun omkring 40 pct. gennemfører studiet. Man har ved undersøgelsen på forskellig måde forsøgt nærmere at belyse, hvornår i studiet det herved konstaterede frafald på ca. 60 pct. finder sted. En bestemmelse af frafaldstidspunkter forudsætter opstilling af kriterier for studieaktivitet, som det på grundlag af det anvendte administrative materiale kun er muligt at fastlægge med en vis usikkerhed, der dog formentlig er mindst for de ældre generationer.

Resultaterne af frafaldsanalyserne viser, at omkring 50 pct. af frafaldet sker, inden de pågældende studenter overhovedet har forsøgt nogen prøve (bogholderi, skriveøvelser), at ca. 30 pct. sker efter, at de pågældende studenter har forsøgt en af de nævnte prøver, mens de resterende 20 pct. af frafaldet finder sted på et tidspunkt, hvor den pågældende student har forsøgt at bestå 1. del.

En anden undersøgelse af frafaldet har bestået i registrering af den del af studenterne, der efter frafaldet fra det statsvidenskabelige studium påbegynder et andet studium ved Københavns Universitet. Det viser sig, at det drejer sig om 20-25 pct. af frafaldet. Om de resterende 75-80 pct. af frafaldet findes der ingen oplysninger i denne retning, men det må formodes, at en væsentlig del i kraft af overgangen til andre højere læreanstalter eller seminarier forbliver i undervisningssystemet.

Nogle af de resultater af polit-undersøgelsen, der er blevet gengivet i denne kortfattede oversigt, må utvivlsomt betegnes som værende af overvejende historisk interesse. Der er dog ikke større tvivl om, at de fleste resultater – herunder det konstaterede store frafald og de lange studietider – er relevante for forholdene i 1967 – også for den diskussion der føres om målsætningen for studiet, adgangsbetingelser, studiets indretning og størrelsen af den fremtidige produktion af statsvidenskabelige kandidater – og licentiater.

Karsten Thorbek*

* Sekretær i Det økonomiske Råds sekretariat.